

Concretisering Flexibel Onderwijs

HG-brede afspraken

Programma Flexibilisering

Vastgesteld door het CvB op 7 december 2020

Concretisering Flexibel Onderwijs – HG-brede afspraken

Landelijke ontwikkelingen als de steeds groter wordende diversiteit van doelgroepen, de behoefte van de student en de professional, en de ambities op het gebied van een Leven Lang Ontwikkelen vragen om meer flexibiliteit van het onderwijs: in het aanbod, in de uitvoering en daardoor ook van de onderwijsinstellingen zelf.

Het CvB heeft, in november 2019, met het vaststellen van de startnotitie flexibel onderwijs, alle schools de opdracht gegeven het onderwijs te flexibiliseren. Deze opdracht luidt als volgt:

- Het onderwijs wordt geflexibiliseerd door alle 10 spelregels uit de startnotitie te implementeren.
- Uiterlijk op 1 september 2023 is al het onderwijs van de HG georganiseerd in onderwijseenheden van 5 credits of een veelvoud hiervan. Spelregel 1 is dus op 1 september 2023 geïmplementeerd.

Tegelijk met het vaststellen van dit document met HG-brede afspraken heeft het CvB besloten de bovenstaande opdracht aan te vullen en zo te concretiseren met de volgende twee punten:

- In de komende planperiode (tot 1 januari 2026) wordt al het onderwijs van de HG geflexibiliseerd met als doel passende leerroutes met een erkende kwalificatie. Het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken verbeelden de ambitie die de HG heeft met flexibel onderwijs. Het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken worden gebruikt om de nodige ontwikkelingen te faseren en uit te voeren.
- Elk jaar wordt gemonitord hoe ver we zijn met het flexibiliseren van het onderwijs volgens het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken. Op grond van de voortgang en ervaringen omtrent organiseerbaarheid en haalbaarheid worden het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken, en daarmee de ambitie van de HG voor wat betreft flexibel onderwijs, waar nodig bijgesteld.

Met Flexibel Onderwijs speelt de HG proactief in op allerlei veranderingen in de omgeving, zoals de veranderende vraag van studenten (meer eigen regie m.n. op inhoud, op tempo en op vorm), van werkveld (multidisciplinariteit en onderwijs dat blijvend aansluit bij continu veranderend werkveld door bijv. digitalisering) en van de regio (Engaged, maatschappelijke vraagstukken, leefbaarheid in een krimpregio).

Waarom flexibilisering onderwijs HG

Van buiten naar binnen:

Tegemoetkomen aan wensen van werkveld/student/cursist

- Inhoud onderwijs
- Plaats en tijd onderwijs
- Vorm onderwijs

Aansluiten bij de maatschappelijke opdracht van de HG

- Bijdragen aan (regionale) economie
- Bijdragen aan LLO

Van binnen naar buiten:

Wendbaarheid van de HG

- (Kosten-)efficiëntie
- Concurrentiepositie handhaven
- Krimp opvangen
- Behoud werkgelegenheid

Aansluiten bij HG-visie op onderwijs

- Inspelen op actualiteit
- Interdisciplinair samenwerken

share your talent. move the world.

Meer informatie over de aanleiding is te lezen in de Startnotitie Flexibilisering. Naast deze notitie zijn ook de 10 HG-brede spelregels breed gedeeld waaronder ook het CvB-besluit dat al het onderwijs vormgegeven moet worden in eenheden van 5 ECTS of een veelvoud daarvan. Een groot aantal opleidingen is al begonnen om aan deze opdracht uitvoering te geven. Daarnaast is het eindniveau per opleiding beschreven in breed geformuleerde leeruitkomsten. Zo zijn er al kleine en grote stappen gezet op weg naar de flexibilisering van het onderwijs binnen HG.

De concretisering van Flexibel Onderwijs bij de HG bestaat uit een samenspel van school- of opleidingskeuzes en uit de HG-brede spelregels. Vanuit de schools is de vraag gekomen naar een uitwerking van de spelregels om zo meer handvatten te hebben in het traject naar flexibel onderwijs. Hoe ziet het flexibel onderwijs er in de toekomst uit? Welke afspraken maken we HG-breed? Wat is onze gezamenlijke ambitie? En wat is doceerbaar en organiseerbaar? Om een start te maken met deze vraag om concretisering is voor de zomer een uitgebreide digitale vragenlijst uitgezet onder de MT's van alle schools. Het overgrote deel van de MT's heeft deze vragenlijst ingevuld. De uitkomsten geven een eerste richting voor de concretisering.

In dit document bieden we deze concretisering ofwel uitwerking van de spelregels; de HG-brede afspraken. Het is geschreven om een start te kunnen maken. Een aantal aspecten zullen in de tijd onderhevig zijn aan verandering en bijsturing. Ook wordt elk jaar gemonitord hoe ver we zijn met het flexibiliseren van het onderwijs volgens het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken. Op grond van de voortgang worden het toekomstbeeld en de HG-brede afspraken waar nodig bijgesteld.

Naast een uitwerking van de spelregels is er meer nodig om het traject naar flexibilisering goed vorm te geven. Per school zal eerst bepaald moeten worden welk beeld, welke toekomstscenario's en visie zij hebben bij de term 'flexibilisering'. Daarna kunnen doelstellingen worden geformuleerd en kan een route worden uitgestippeld binnen de spelregels. O&O zal dit traject begeleiden en heeft diverse tools ter beschikking om het gesprek te voeren en tot concretisering te komen. De andere staven binnen HG zijn betrokken om de randvoorwaarden in te regelen en hier ondersteuning op te verlenen.

1. Onderwijseenheden hebben een omvang van 5 credits of een veelvoud daarvan

2. Onderwijseenheden zijn beschreven in leerwegaafhankelijke leeruitkomsten

3. De inhoud kan geactualiseerd worden met behoud van leeruitkomsten

4. Onderwijseenheden zijn zo mogelijk te gebruiken in meerdere programma's

5. Studenten kunnen eerder behaalde leeruitkomsten van een onderwijseenheid aantonen door validering

6. Een aangewezen deel van de onderwijseenheden is los te volgen als keuzeonderwijs of als scholing voor professionals

Flexibilisering 10 SPELREGELS Voor Toegankelijkheid Studentsucces en Wendbaarheid

onderwijseenheden

keuzes

7. Keuzemogelijkheden zijn helder en worden structureel onder de aandacht gebracht van studenten en medewerkers

8. Studenten worden gestimuleerd en begeleid in het maken van keuzes

routes

9. Het onderwijs van de HG optimaliseert de mogelijkheden voor doorstroom, afstroom, wisselstroom en switch

randvoorwaarden

10. Het onderwijs is betaalbaar, organiseerbaar en doceerbaar

Om schools te equiperen in het traject naar flexibilisering, hebben we in samenwerking met CINOP en in afstemming met het programmamanagement van het SBP, de uitkomsten vertaald in meerdere tools. Ten eerste de praatplaat Toekomstbeeld Flexibel Onderwijs Hanzehogeschool. In deze praatplaat staat de passende leerroute voor lerenden centraal en wordt deze gekoppeld aan de ontwikkelingen in de samenleving en in de Hanzehogeschool als Engaged University. Zoals het woord al zegt is het een praatplaat, bedoeld om samen naar te kijken en over te praten en zo tot gezamenlijke beelden en ideeën te komen. Ten tweede zijn er inspirerende filmclips gemaakt en op de portal gedeeld. Ten derde hebben we een kaartenset ontwikkeld waarmee schools het gesprek over de flexibilisering van hun onderwijs aan kunnen gaan. Daarnaast is vanuit het programmateam een canvas ontwikkeld aan de hand waarvan schools hun Schoolplan Flexibilisering kunnen uitwerken.

Uitwerking van de HG-brede Spelregels Flexibilisering

De HG-brede spelregels rond flexibilisering spelen zich af rond vier aspecten: onderwijseenheden, keuzes, routes en randvoorwaarden. Deze aspecten zullen hieronder verder worden uitgewerkt en toegelicht. Deze uitwerking noemen we de HG-brede afspraken.

Onderwijseenheden

De spelregels op het gebied van onderwijseenheden zijn helder geformuleerd. Ook zijn deze sterk verweven met de overige spelregels. Bij de toelichting op de spelregels behorende bij de keuzes en de routes zijn dan ook vaak toelichtingen te vinden die ook van toepassing zijn op de spelregels rond onderwijseenheden.

Spelregel 1: Onderwijseenheden hebben een omvang van 5 ECTS of een veelvoud daarvan. Deze spelregel moet op 1 september 2023 zijn geïmplementeerd in alle opleidingen van de HG.

Spelregel 2: Onderwijseenheden zijn beschreven in leerwegaafhankelijke leeruitkomsten.

Spelregel 3: De inhoud kan geactualiseerd worden met behoud van leeruitkomsten.

Spelregel 4: Onderwijseenheden zijn zo mogelijk te gebruiken in meerdere programma's.

Spelregel 5: Studenten kunnen eerder behaalde leeruitkomsten van een onderwijseenheid aantonen door validering.

Spelregel 6: Een aangewezen deel van de onderwijseenheden is los te volgen als keuzeonderwijs of als scholing voor professionals.

Keuzes

De student heeft verschillende knoppen waaraan gedraaid kan worden om de eigen leerroute vorm te geven. De student maakt keuzes op het gebied van de te volgen inhoud, het studietempo, de intensiteit van de leerroute, het niveau, plaats, tijd en vorm. Deze keuzes zijn afhankelijk van de ambitie van de student, de leervragen van de student en de combinatie van taken buiten het volgen van onderwijs (mantelzorg, werk, topsport, etc.). Om dit goed vorm te geven schrijft de student een studieplan en wordt hij hierop intensief gecoacht.

Spelregel 7: Keuzemogelijkheden zijn helder en worden structureel onder de aandacht gebracht van studenten en medewerkers.

Spelregel 8: Studenten worden gestimuleerd en begeleid in het maken van keuzes.

Om als HG goed op dit toekomstscenario in te spelen, betekent dit dat zij voor 2023 de volgende stappen wil zetten:

Flexibiliteit in inhoud

- Binnen elke bacheloropleiding (vt, dt, du) wordt de student minimaal 30 ECTS vrijekeuzeruimte geboden. Elke opleiding kan deze vrijekeuzeruimte uitbreiden naar maximaal 60 ECTS. Deze kan worden ingevuld met activiteiten of modules die de student binnen de school onderneemt, binnen de brede context die de Hanze biedt, of buiten de HG d.m.v werk, stage, eigen onderneming, onderwijs bij andere instelling. (Het gaat hier nadrukkelijk om de keuzeruimte binnen een bacheloropleiding en niet om extra curriculaire activiteiten zoals honours.)
- Binnen minimaal de vrijekeuzeruimte, de stage, het afstuderen of een onderwijseenheid kiest elke voltijdbachelorstudent een inter- of multidisciplinaire opdracht van in totaal minimaal 10 ECTS bij een of meerdere IWP's.
- Op basis van het studieplan bepaalt de student wanneer hij aan bepaalde leeruitkomsten wil werken en bepaalt zo wanneer hij aan welke onderwijseenheid deelneemt.
- Onderwijs wordt op verschillende niveaus aangeboden. Elke voltijdbacheloropleiding biedt honoursonderwijs voor studenten die meer willen en kunnen.
- Studenten kunnen kiezen voor het volgen van onderwijs buiten de eigen opleiding (extracurriculair).

Flexibiliteit in tempo

- Elke student kan kiezen voor een gepersonaliseerde leerroute, waarin afspraken worden gemaakt over:
 - Het eigen studietempo
 - o Aantal gepland te behalen ECTS in een bepaald studiejaar
 - o Meerdere majoren of opleidingen tegelijk volgen
 - o De totale duur van de het opleidingstraject
 - Het valideren van eerder behaalde leerresultaten uit onderwijs en (werk)ervaring

Flexibiliteit in plaats, tijd en vorm

- Leeruitkomsten zijn vertaald in diverse vormen van onderwijs. Deze worden op meerdere momenten aangeboden, zodat elke student zelf een keuze kan maken wanneer hij dit onderwijs volgt. Deze keuze is onderbouwd in het studieplan van de student.
- De student kan in elke onderwijseenheid eigen leeractiviteiten kiezen om de leeruitkomsten aan te tonen en daarmee de onderwijseenheid te behalen.
- In het flexibel onderwijs van de HG wordt theorie behorende tot een bepaalde leeruitkomst digitaal aangeboden d.m.v. (mogelijk reeds aanwezige) kennisclips, webinars, MOOC's, etc. Deze zijn voor alle studenten en docenten online beschikbaar.
- In het flexibel onderwijs van de HG hebben alle studenten toegang tot alle BB-courses van alle graadverlenende opleidingen van de HG. Zij kunnen die gebruiken voor extra-curriculaire zelfstudie met gebruik van alle op BB beschikbare leermaterialen. Dit is alleen mogelijk voor BB-courses waar geen sprake is van auteursrechtelijke kosten.
- In het flexibel onderwijs van de HG is er een HG-brede selectie van onderwijseenheden waar opleidingen gezamenlijk gebruik van moeten maken teneinde (her)gebruik van meer generiek onderwijsaanbod te garanderen.

Routes

De Hanzehogeschool biedt elke student een passende leerroute met een erkende kwalificatie. De route die een student aflegt, is vormgegeven op basis van de ambitie en leervragen van de student. De periode van leren en werken kent een continu proces van het opdoen van nieuwe kennis en ervaring ten behoeve van het (geambieerde) werk. De student stapelt onderwijs op zo'n manier dat de student wendbaar is in de beroepspraktijk en beschikt over actuele kennis en vaardigheden. Tijdens het werkzame leven komt een student meerdere malen terug naar een onderwijsinstituut om zich te scholen.

Spelregel 9: Het onderwijs van de HG optimaliseert de mogelijkheden voor doorstroom, afstroom, wisselstroom en switch.

Om als HG goed op dit toekomstscenario in te spelen, betekent dit dat zij voor 2023 de volgende stappen wil zetten:

- Elke graadverlenende opleiding (Ad, Ba, Ma en vt, dt, du) kent minimaal 2 instroommomenten per jaar, namelijk in september en in februari.
- In het flexibel onderwijs van de HG wordt de overlap in de programma-leeruitkomsten van alle opleidingen benut. In de ontwikkeling van onderwijseenheden van 5 ECTS of een veelvoud daarvan worden zo veel mogelijk onderwijseenheden door zo veel mogelijk opleidingen gezamenlijk ontwikkeld en uitgevoerd.
- Elke propedeuse van een bacheloropleiding (vt, dt, du) en elk 1e jaar van een Ad (vt, dt, du) heeft een overlap met minimaal één andere opleiding bij de HG. De overlap is minimaal 15 ECTS.
- Als een student overstapt naar een andere opleiding, worden reeds behaalde leeruitkomsten zo veel mogelijk overgenomen in de nieuwgekozen opleiding (ook tussen voltijd, deeltijd en duaal)
- Iedere student mag onderdelen van de opleiding volgen in de diverse varianten die worden aangeboden, bijvoorbeeld van VT- en DT-onderwijs, t.b.v. de persoonlijke leerroute (bijv. t.b.v. versnellen, inhalen, etc.)

- Als een student stopt met een opleiding dan worden voor behaalde onderwijseenheden certificaten of digitale badges verstrekt. Dat geldt ook als een student overstapt naar een andere opleiding binnen de HG.
- Elke school kent een introductie voor nieuwe studenten om hen wegwijs te maken in het vormgeven van hun eigen leerroute en de ondersteunende systemen.
- Elke school biedt studenten coaching op het vormgeven van het studieplan en de realisatie hiervan.

Randvoorwaarden

Om het onderwijs te kunnen flexibiliseren en vooral om het flexibel uit te kunnen voeren moet aan een aantal randvoorwaarden zijn voldaan. Het programma Flexibilisering en de staven zullen samen met de schools de randvoorwaarden oppakken.

Spelregel 10: Het onderwijs is betaalbaar, organiseerbaar en doceerbaar.

De volgende randvoorwaarden zijn geïdentificeerd:

- a. Allocatie van middelen ingericht voor flexibel onderwijs
 - a. Meerdere instroommomenten, februari-instroom
 - b. Switch
 - c. Onderwijs ontwikkelen en uitvoeren met meerdere schools tegelijk
- b. Toetsing sluit aan bij het leerwegaafhankelijke onderwijs
- c. Docenten zijn in dienst van de Hanze ipv bij een opleiding
- d. Roosterkeuzes door student zijn mogelijk t.b.v. persoonlijke leerroute student
- e. Onderwijskundig leiderschap bij iedereen
- f. Goede begeleiding bij het veranderproces richting flexibel onderwijs
- g. Kwaliteit van het onderwijs is gegarandeerd
- h. Er is voldoende geld en ruimte voor ontwikkeling
- i. Juiste stuurinformatie
- j. Er is een keuzeportal voor studenten/lerenden
- k. Er is alumni beleid op HG-niveau
- l. Geld en ruimte voor professionalisering van alle medewerkers
- m. Flankerend onderzoek naar effecten van flexibel onderwijs
- n. Professionalisering studietoaches en coachvaardigheden voor alle docenten
- o. Onderwijskaders bijstellen
- p. In het ontwerpen van het flexibele onderwijs is continue aandacht voor studenten met een beperking.
- q. Binnen de school is in het geflexibiliseerde onderwijsprogramma specifieke aandacht om socialisatie van studenten te bevorderen en te faciliteren.